

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/33/2017
Identifikačné číslo spisu: 8110223575
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8110223575.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. Jana Čepčeková, so sídlom Nám. Slobody 2, Humenné, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu PENCAND, s. r. o., v konkurze, so sídlom Strojnícka 11, Prešov IČO: 36 491 322, proti žalovanej: Slovenskej republike - Daňový úrad Prešov, so sídlom Hviezdoslavova 7, Prešov, o zaplatenie 104 307,19 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Cb/183/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. januára 2017, č. k. 4Cob/12/2016-153, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne o d m i e t a .
- II. Sporovým stranám n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. apríla 2014, č. k. 19Cb/183/2010-96, žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania (I.a II. výrok). Tretím výrokom rozhodol, že štátu nepriznáva náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu PENCAND, s. r. o., v konkurze (ďalej len „úpadca“), domáhala voči žalovanému zaplatenia 104 307,19 eur z nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie rokov 2006 až 2009. Úpadca v účtovnej evidencii evidoval daňový nedoplatok vzniknutý z nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty (DPH) pôvodne vo výške 113 511,94 eur. Po čiastočných úhradách zostatok nedoplatku je 104 307,19 eur. Pohľadávka úpadcu voči žalovanému je zapísaná v súpisovej zložke majetku bez sporeného zápisu. Žalovaný bol vyzvaný na úhradu, ale tento oznámil vykonanie započítania daňového záväzku a daňovej pohľadávky. Podľa názoru žalobkyne, ale zápis v súpise konkurznej podstaty možno spochybníť len podaním vylučovacej žaloby na príslušnom konkurznom súde. Pohľadávka nadmerného odpočtu DPH vznikla ešte pred vyhlásením konkurzu, preto bola zahrnutá do súpisu konkurznej podstaty.

3. Žalovaný namietal nedostatok právomoci súdu rozhodovať vec týkajúcu sa daní. Okresný súd Prešov uznesením z 28. februára 2012 č. k. 19Cb/1 83/2010-30 konanie zastavil, s tým, že po právoplatnosti uznesenia súd postúpi vec Daňovému úradu v Prešove. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 30. mája 2013, č. k. 7Cob/31/2012-43, zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, z dôvodu, že pohľadávka sa netýka rozdielu nezaplatenej DPH.

4. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania a to oboznámením listinných dôkazov predložených účastníkmi konania, mal za preukázané, že žalobkyňa je správkyňou konkurznej podstaty úpadcu PENCAND, s. r. o., na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz uznesením z 19. júna 2009 č. k. 1 K/16/2009-35, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 25. júna 2009. Žalobkyňa zapísala do súpisovej zložky majetku pod číslom 152 v časti A pohľadávku voči Daňovému úradu Prešov (žalovaný) z titulu nadmerného odpočtu DPH za obdobie 2006 až 2009 v celkovej výške 113 511,94 eur. Zápis je zo dňa 21. júla 2009. Dňa 21. júla 2009 žalovaný vykonal úhradu na účet žalobkyne vo výške 6 921,74 eur. Daňový úrad Prešov dňa 20. augusta 2009 vyrubil dodatočný platobný výmer na rozdiel DPH za zdaňovacie obdobie november 2005 v sume 63 069,50 eur. Dodatočným platobným výmerom Daňového úradu Prešov z 20. augusta 2009 žalovaný úpadcovi vyrubil rozdiel DPH za obdobie december 2005 v sume 117 828,05 eur. Dňa 30. septembra 2009 vykonal žalovaný úhradu na účet žalobkyne vo výške 2 283,01 eur. V októbri 2007 začala daňová kontrola na zistenie správnosti vyrubenia dane, pričom bola ukončená po vyhlásení konkurzu na úpadcu, kde prvoinštančný súd zistil, že za júl 2007 úpadca podal daňové priznanie a žiadal vrátiť DPH vo výške 50 153,13 eur. Správna výška odpočtu DPH mala byť nižšia v korunách o 304 546,- Sk (10 109,08 eur). To znamená, že ak Daňový úrad Prešov mal vrátiť úpadcovi preplatok 40 044,- eur, tak tento záväzok žalovaný započítal na svoju pohľadávku splatnú 24. septembra 2009. Pri ďalšej daňovej kontrole od 22. septembra 2008 Daňový úrad Prešov zistil, že za október 2005 úpadca podal daňové priznanie a žiadal odpočet DPH 194 130,- Sk. Výpočet bol správny. Za november 2005 úpadca žiadal o odpočet DPH vo výške 2 242 860,- Sk, pričom daňové priznanie nebolo správne a mohol žiadať odpočet DPH len vo výške 342 828,- Sk. Následne úpadca podal daňové priznanie a žiadal odpočet za december 2005 vo výške 4 195 625,- Sk, pričom správne mal uplatniť odpočet DPH len vo výške 645 937,- Sk. Rozdiel činil 180 897,55 Sk. Preto Daňový úrad Prešov vydal dodatočný platobný výmer dane za mesiac november 2005 vo výške 63.069,50 eur. Rovnako dodatočný platobný výmer bol vydaný aj na mesiac december 2005 dňa 20. augusta 2009, kde bol úpadca zviazaný na zaplatenie dane vo výške 117 828,05 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že keď daňovník podáva daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty, daňový úrad má právo kontroly odpočtu DPH, ako to vyplýva z predložených listín. Tieto daňové kontroly boli začaté ešte pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu a týkali sa sporných období. Proti daňovej pohľadávke, ktorá vznikla voči daňovému subjektu po vyhlásení konkurzu, nemožno započítať daňovú pohľadávku, ktorá vznikla pred vyhlásením konkurzu. Podľa § 63 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení účinnom do 31.12.2011, preplatok sa použije na úhradu splatného preddavku na daň a na úhradu prípadného daňového nedoplatku. Navyiac, podľa žalovaného, žalobkyňa ani nárok na vrátenie preplatku v tej výške, v ktorej sa uplatňuje, nepreukázala.

5. Prvoinštančný súd v odôvodnení poukázal na ďalšie vyjadrenie žalovaného „ postupoval v súlade s platnými ustanoveniami príslušných predpisov, pretože daňový záväzok na DPH v sume 104 307,19 eur zahŕňal: nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie júl 2007 v sume 50 153,13 eur, z toho: 10 109,07 eur - neuznaný nadmerný odpočet po vykonaní kontroly, splatný 2. decembra 2009, 40 044,06 eur - nárok na vrátenie nadmerného odpočtu po vykonaní kontroly, splatný 5. decembra 2009. Uvedený daňový záväzok bol započítaný v zmysle § 95a ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s daňovou pohľadávkou vo výške 40 044,06 eur, KS: 2144 (dorub z kontroly), splatnou 24. septembra 2009, (teda po vyhlásení konkurzu). Nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie apríl 2007 v sume 54 154,06 eur, z toho: 25 605,78 eur - neuznaný nadmerný odpočet po vykonaní kontroly, splatný 10. júna 2011, 28 548,28 eur - nárok na vrátenie nadmerného odpočtu po vykonaní kontroly, splatný 10. júna 2011. Uvedený daňový záväzok bol započítaný v zmysle § 95a ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s daňovou pohľadávkou vo výške 132,76 eur, KS: 6544, splatnou 23. novembra 2009, vo výške 5 426,80 eur, KS: 6344, splatnou 10. februára 2010, vo výške 0,50 eur, KS: 2144,

splatnou 24. septembra 2009 (teda po vyhlásení konkurzu). Rozdiel vo výške 22 988,22 eur bol vrátený na účet správcu konkurznej podstaty dňa 10. júna 2011. Predmetom žaloby je suma 104 307,19 eur, ktorá však zahŕňa sumu vo výške 54 154,06 eur, ktorá bola ukončená 31. mája 2011, čo znamená, že v čase podania žaloby na súd (9/2010) nevznikol nárok na vrátenie. Konkurz na žalobcu bol vyhlásený 25. júna 2009 a daňová kontrola bola ukončená 31. mája 2011. Keď nárok na vrátenie nadmerného odpočtu nevznikol, nemohla ani z toho titulu pohľadávka vzniknúť.“ Žalovaný namietal, že neexistuje už v čase konania žiadna pohľadávka, ktorú by mala žalobkyňa voči žalovanému, nakoľko po vykonaní kontroly bol vrátený preplatok, ktorý považoval žalovaný za dôvodný vo výške 22 988,22 eur na účet žalobkyne 10. júna 2011. Aj keď by v čase podania žaloby mohol byť nejaký záväzok z titulu preplatku na dani, keďže prebiehala ešte stále kontrola, ktorá sumarizovala nároky žalobkyne voči daňovému subjektu, žalovaný konštatoval, že v priebehu konania žiadne takéto nároky už žalobkyňa nemala. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na vyjadrenie žalobkyne ako správkyne konkurznej podstaty, že suma 22 988,22 eur bola prijatá na jej účet, avšak sa týkala inej dane a úplne iného obdobia.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že pohľadávka žalobkyne, ktorú uplatňuje v podanej žalobe, je v celom rozsahu nedôvodná. Preto nárok zamietol. V tomto kontexte uviedol, že nárok je potrebné posudzovať podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), kde prvoinštančný súd sa musel vysporiadať s otázkou, či bolo potrebné podať vylučovaciu žalobu podľa § 78 ZKR. Súd prvej inštancie vychádzal z judikovaných rozhodnutí, že pokiaľ správca konkurznej podstaty zapíše do súpisu majetku úpadcu pohľadávku voči tretej osobe a táto tretia osoba sa domnieva, že táto pohľadávka neexistuje, resp. voči nej je neoprávnená, nezakladá to právo tretej osoby, resp. povinnosť podať vylučovaciu žalobu, nakoľko chýba základný predpoklad pre jej podanie, a to existencia práva tretej osoby k veci, v danom prípade k pohľadávke, vylúčenia ktorej sa domáha, ktorá zápis do súpisu majetku vylučuje. Tretia osoba sa môže tak, ako každý iný dlžník brániť, pokiaľ správca voči nej bude pohľadávku vymáhať. Spôsobom obrany tretej osoby voči tvrdenej pohľadávke úpadcu nemôže byť inštitút vylučovacej žaloby. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj ďalšou námietkou poukazujúcou na ust. § 54 ZKR v znení platnom a účinnom do 31.12.2011 z ktorého vyplýva, že proti pohľadávke, ktorá vznikla úpadcovi po vyhlásení konkurzu, nie je možné započítať pohľadávku, ktorá vznikla voči úpadcovi pred vyhlásením konkurzu; to isté platí aj pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávku neprihlásenú spôsobom ustanoveným týmto zákonom, prihlásenú pohľadávku nadobudnutú prevodom alebo prechodom po vyhlásení konkurzu a pohľadávku nadobudnutú na základe odporovateľného právneho úkonu, nie je možné započítať proti žiadnej úpadcovej pohľadávke. Započítanie iných pohľadávok nie je vylúčené. Podľa § 95a zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov účinnom do 31.12.2011, vyhlásením konkurzu sa daňové konanie neprerušuje. Na majetok daňového subjektu podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať daňové exekučné konanie alebo výkon daňovej exekúcie; už začaté daňové exekučné konanie alebo výkon daňovej exekúcie sa vyhlásením konkurzu zastavujú. V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu nemožno začať daňové exekučné konanie na daňové nedoplatky vzniknuté po vyhlásení konkurzu. Vyhlásením konkurzu sa nesplatené daňové pohľadávky vzniknuté pred vyhlásením konkurzu stávajú splatnými. Vyhlásením konkurzu sa stávajú splatnými aj nesplatené daňové záväzky. V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu lehoty ustanovené pre premĺčanie alebo zánik daňových pohľadávok a daňových záväzkov neplynú. Vyhlásením konkurzu sa správca konkurznej podstaty stáva účastníkom daňového konania namiesto doterajšieho daňového subjektu. Proti daňovej pohľadávke, ktorá vzniká voči daňovému subjektu po vyhlásení konkurzu, nemožno započítať daňovú pohľadávku, ktorá vznikla pred vyhlásením konkurzu. Započítanie daňových pohľadávok podľa § 63 ods. 2 až 4 a 8 až 10 tým nie je dotknuté. Podľa ust. § 79 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení platnom a účinnom k 31.12.2011, ak v zdaňovacom období vznikne platiteľovi nadmerný odpočet, odpočíta platiteľ nadmerný odpočet od vlastnej daňovej povinnosti v nasledujúcom zdaňovacom období s výnimkou podľa ods. 2. Ak platiteľ nemôže odpočítať nadmerný odpočet od vlastnej daňovej povinnosti v nasledujúcom zdaňovacom období, daňový úrad vráti neodpočítaný nadmerný odpočet alebo jeho neodpočítanú časť do 30 dní od podania daňového priznania za zdaňovacie obdobie nasledujúce po zdaňovacom období, v ktorom nadmerný odpočet vznikol alebo do 30 dní od uplynutia lehoty na podanie daňového priznania, ak platiteľ nebol povinný podať daňové priznanie (§ 78 ods. 1) za zdaňovacie obdobie nasledujúce po zdaňovacom období, v ktorom nadmerný odpočet vznikol. Na účely

tohto zákona sa nadmerným odpočtom rozumie prevýšenie celkovej výšky odpočítateľnej dane za príslušné zdaňovacie obdobie nad celkovú výšku dane za príslušné zdaňovacie obdobie okrem dane pri dovoze tovaru. Preto súd prvej inštancie sa stotožnil s procesnou obranou žalovaného, že proti rozhodnutiam žalovaného, ktorými boli založené daňové povinnosti žalobcu, resp. úpadcu, a ktoré ponížili výšku aj prípadnej daňovej pohľadávky nadmerného odpočtu DPH, ako to tvrdila žalobkyňa, neboli žalobkyňou napadnuté opravnými prostriedkami, a je potrebné ich považovať za právoplatné. V tomto kontexte konštatoval, že súd nemôže preskúmať právoplatné rozhodnutia daňových úradov. V danom prípade platí osobitný režim správneho konania a žalobkyňa tieto rozhodnutia nespochybnila. Nadmerný odpočet DPH nie je daňovou pohľadávkou, ale záväzkom.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa ako správkyňakonkurznej podstaty úpadcu.

8. Žalobkyňa podala odvolanie aj proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 4. apríla 2012 č. k. 19Cb/183/2010-96, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobkyni poriadkovú pokutu 300,- eur. Súd prvej inštancie uviedol, že na deň 4. apríl 2014 bol vytýčený termín pojednávania, na ktorý bola žalobkyňa riadne predvolaná. Keďže sa pojednávania nezúčastnila bez predchádzajúceho ospravedlnenia, prvostupňový súd podľa § 53 O. s. p. za hrubé sťaženie postupu konania uložil žalobkyni poriadkovú pokutu 300,- eur.

9. Na obe odvolania žalobkyne Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. januára 2017, č. k. 4Cob/12/2016-153, rozsudok Okresného súdu Prešov z 8. novembra 2015 č. k. 19Cb/183/2010-128 ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (I. a II. výrok). Tretím výrokom odvolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Prešov z 4. apríla 2012 č. k. 19Cb/183/2010-96 o poriadkovej pokute, z dôvodu, že nebolo preukázané, aby bolo úmyslom žalobkyne ako správkyne konkurznej podstaty sťažiť postup prvoinštančného súdu a bezdôvodne sa nezúčastniť pojednávania dňa 4. apríla 2014, pretože žalobkyňa predložila doklad o tom, že príčinou neúčasti bol náhle zhoršený jej zdravotný stav poukazujúc na potvrdenie o čase strávenom pri ambulatnom vyšetrení.

10. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa uplatnila právo na zaplatenie nadmerného odpočtu DPH za obdobie rokov 2006 až 2009. Súd prvej inštancie sa priklonil k obrane žalovaného, že samotný zápis nadmerného odpočtu do súpisu majetku podstaty neznamená nespochybniteľnosť tohto práva úpadcu voči dlžníkovi. Žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty vychádza z ust. § 78 ods. 1 ZKR, že do súpisu správca zapisuje majetok, ktorého zahrnutie do všeobecnej podstaty alebo oddelenej podstaty je sporné. Podľa žalobkyne ale žalovaný nevyužil ust. § 78 ods. 3 ZKR, že ten, koho majetok bol zapísaný do súpisu s poznámkou v prospech iného alebo nikoho alebo bez poznámky, si môže uplatniť u správcu, že sa vec nemala do súpisu zahrnúť, najneskôr však do rozvrhnutia výťažku zo speňaženia dotknutého majetku. Žalovaný nevyužil právo podľa § 78 ods. 4 ZKR podať vylučovaciu žalobu, preto žalobkyňa považuje zapísaný nadmerný odpočet DPH za nespochybniteľnú pohľadávkou v súpise majetkovej podstaty úpadcu. V tejto súvislosti uviedol, že súd prvej inštancie pri tomto ale vychádzal zo záveru, že pokiaľ správca konkurznej podstaty zapíše do súpisu majetku úpadcu pohľadávkou voči tretej osobe, a táto tretia osoba sa domnieva, že táto pohľadávka neexistuje, resp. nárok voči nej nie je oprávnený, nezakladá to povinnosť tretej osoby podať vylučovaciu žalobu, nakoľko chýba základný predpoklad pre jej podanie, a to existencia práva tretej osoby k veci. Spôsobom obrany nemá byť vylučovacia žaloba, ale nárok prejednaný pred všeobecným súdom, kde sa má potvrdiť alebo vyvrátiť oprávnenosť pohľadávky zapísanej v súpise majetku podstaty. Potvrdzujúc obranu žalovaného odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa nevedela konkrétne uviesť, ako sa dospelo k čiastke nadmerného odpočtu 104 307,19 eur. Keď žalovaný Daňový úrad Prešov podal písomné vyjadrenie k žalobe dňa 13. apríla 2012 (č. 1. 37 spisu), tak daňový záväzok na DPH v sume 104 307,19 eur zahŕňal nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie júl 2007 v sume 50 153,13 eur. Z toho 10 109,07 eur - neuznaný nadmerný odpočet po vykonaní kontroly, splatný 5. decembra 2009 a 40 044,06 eur - nárok na vrátenie nadmerného odpočtu po vykonaní kontroly, splatný 5. decembra 2009.

Daňový záväzok bol započítaný v zmysle § 95a ods. 6 zákona č. 511/2002 Z. z. s daňovou pohľadávkou vo výške 40 044,06 eur, splatnou 24. septembra 2009, teda po vyhlásení konkurzu. Nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie apríl 2007 v sume 54 154,06 eur bol v rozsahu 25 605,78 eur - neuznaný nadmerný odpočet po vykonaní kontroly, splatný 10. júna 2011. Suma 28 548,28 eur - nárok na vrátenie nadmerného odpočtu po vykonaní kontroly, splatný 10. júna 2011, uvedený ako daňový záväzok bol započítaný v zmysle § 95a ods. 6 zákona č. 511/2002 Z. z. s daňovou pohľadávkou vo výške 132,76 eur, splatnou 23. novembra 2009, vo výške 5 426,80 eur, splatnou 10. februára 2010, a vo výške 0,50 eur, splatnou 24. septembra 2009, pričom rozdiel vo výške 22 988,22 eur bol vrátený na účet správcu konkurznej podstaty 10. júna 2011. Predmetom žaloby je suma 104 307,19 eur, ktorá však zahŕňa sumu vo výške 54 154,06 eur, na ktorú vznikol správcovi konkurznej podstaty nárok na vrátenie až po vykonaní kontroly, ktorá bola ukončená 31. mája 2011. To znamená, že v čase podania žaloby na súde (9/2010) nevznikol nárok na vrátenie. Konkurz bol vyhlásený dňa 25. júna 2009 a daňová kontrola ukončená 31. júna 2011. Keďže nárok na vrátenie nadmerného odpočtu nevznikol, nemohla z tohto titulu ani pohľadávka vzniknúť.

11. V tomto kontexte odvolací súd poukázal na rozhodnutie o reklamácií Daňového úradu Prešov I. (č. l. 18). Rozhodnutie sa zaoberá reklamáciou daňového subjektu PENCAND, s. r. o., zastúpeného JUDr. Janou Cepčekovou, konkurznou správkyniou, proti postupu správcu dane na dani z pridanej hodnoty v oznámení o prevedení preplatku na úhradu nedoplatkov dane pod č. 724/230/62980/09Adz zo dňa 2. decembra 2009, ktorej reklamácií nevyhovuje. Podľa Daňového úradu nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie júl 2007 vo výške 40 044,06 eur bol priznaný na základe protokolu o kontrole oprávnenosti nároku na jeho vrátenie pod č. 724/320/60157/2009/Šof zo dňa 12. novembra 2009, ukončenej 25. novembra 2009, čiže po ukončení konkurzu. Dorub z daňovej kontroly dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2005 vo výške 63 069,50 eur, splatný 24. septembra 2009, čiže po vyhlásení konkurzu, sa v zmysle § 95 ods. 3 a 5 zákona č. 511/1992 Zb. považuje za daňovú pohľadávku vzniknutú po vyhlásení konkurzu, čo správkynia konkurzu vo svojej reklamácií uznáva. Vyššie uvedený daňový záväzok a daňovú pohľadávku možno započítať v zmysle § 95a ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v nadväznosti na § 54 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Odvolací súd v tejto veci poukazuje na to, že podľa § 50 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. proti postupu správcu dane pri platení a evidencii dane môže daňový subjekt podať reklamáciu. Na podmienky a spôsob vydania reklamácie sa primerane vzťahujú ods. 2 a 3. Keďže toto daňové rozhodnutie je právoplatné, nemožno ho už preskúmať a je záväzné ako pre účastníkov daňového konania, tak aj pre odvolací súd, ktorý rozhodnutím daňového úradu je viazaný (podľa § 135 ods. 2 O. s. p., inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza). Preto odvolací súd vychádza z reklamačného konania Daňového úradu Prešov a spôsobu zápočtu pohľadávok. Keďže základná argumentácia žalobcu spočívala na tom, že pohľadávka je zapísaná do súpisu majetku podstaty úpadcu, a keď nebola podaná vylučovacia žaloba, táto pohľadávka je nespochybniteľná, tak z hľadiska vyššie uvedeného, takéto tvrdenie nepostačuje na vydanie rozhodnutia na zaplatenie preplatku DPH. V prípade pochybností zápisu takejto pohľadávky do súpisu majetku podstaty nebolo potrebné prv podať vylučovaciu žalobu, ale žalobca si musí takéto právo uplatniť ako samostatný nárok v súdnom konaní, kde sa preukáže oprávnenosť jeho pohľadávky. Oprávnenosť pohľadávky bola spochybnená jednak v daňovom konaní, vid' rozhodnutie o reklamácií riešiacemu otázku zápočtu preplatkov, ktorým rozhodnutím je súd viazaný, tak aj tým, že žalobca nevedel preukázať konkrétny spôsob výpočtu dlžnej sumy uplatnenej v súdnom konaní. Navyac, žalovaný dal jasné stanovisko v žalobnom návrhu vo vyjadrení 13. apríla 2012 riešiacim otázku nadmerného odpočtu a nedôvodnosti uplatneného nároku. Takisto nie je možné opomenúť skutočnosť vyplatenia 22 988,22 eur správkyni konkurznej podstaty 10. júna 2011. Preto odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, pokiaľ je žaloba zamietnutá. Súčasne potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania nežiadal, žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto nebolo možné priznať úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ sa týka prejednávania veci samej. Žalovaný nemusel podávať vylučovaciu žalobu, ak chcel byť vo veci úspešný vo veci uplatneného nadmerného odpočtu

dane žalobcom. Čo sa týka odvolacích trov pri uznesení o poriadkovej pokute konštatoval, že úspešná žalobkyňa si náhradu trov konania v tejto časti konania neuplatnila.

12. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 10. marca 2017.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila s poukazom na ust. § 420 písm. e/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. tým, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, z dôvodu ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 C. s. p.) Žalobkyňa ako správkyne konkurznej podstaty úpadcu (ďalej len „dovolateľ“) uviedla, že úpadca vo svojej účtovnej evidencii evidoval daňový nedoplatok vzniknutý z titulu nadmerného odpočtu DPH za obdobie rokov 2006 až 2009 vo výške 113 511,94 eur. Pohľadávka bola zapísaná do súpisovej zložky majetku pod č. 152 časť A ako pohľadávka voči ÚDR SR DÚ Prešov I z titulu nadmerného odpočtu DPH. Žalovaný bol opakovane vyzývaný na úhradu daňového nedoplatku, pričom 2. decembra 2009 žalovaný oznámil žalobcovi, že vykonal započítanie daňového záväzku a daňovej pohľadávky. Dovolateľ poukazuje na zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii zastával názor, že ak je pohľadávka úpadcu zapísaná v súpise konkurznej podstaty bez sporného zapisuje možné jej vylúčenie zo súpisu konkurznej podstaty len podaním vylučovacej žaloby na príslušnom konkurznom súde. V tento súvislosti dovolateľ uviedol, že žalovaný o zapísanej pohľadávke vedel, nespochybnil zápis tejto pohľadávky a nepodal vylučovaciu žalobu. Vo veci nejde o rozhodovanie daní, ale o rozhodovanie o pohľadávke, ktorá je riadne zapísaná do súpisu konkurznej podstaty. Spísanie majetku úpadcu do konkurznej podstaty nie je len úkonom evidenčným, ale aj právnym, ktorým správca právnym spôsobom zabezpečí majetok a nadobudnutý majetok speňaží. Napriek výzvam k úhrade to žalovaný neurobil. Poukazuje na ust. § 38 ods. 1 písm. f) vyhlášky MS SR č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z., dovolateľ zastával názor, že na rozhodovanie o odvolaní vo veciach konkurzného konania a reštrukturalizačného konania je príslušný Krajský súd v Košiciach. Preto podľa vyjadrenia dovolateľa rozhodovať o odvolaní v predmetnom spore nebol príslušný Krajský súd v Prešove. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. januára 2017 č. k. 4Cob/12/2016-153, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

14. Dovolanie bolo doručené žalovanému dňa 4. mája 2017. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné /§ 447 písm. c/ C. s. p./.

16. Dovolanie je treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie, dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nemôže byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu /porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo/113/2012, 2 Cdo/132/2013, 3 Cdo/18/2013, 4 Cdo/280/2013, 5 Cdo/275/2013, 6 Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012/. Úspech každého dovolania je vždy podmienený /primárnym/ záverom do volacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesné prípustný a až následným /sekundárnym/ záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je aj opodstatnené. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému primárnemu záveru, že dovolanie je prípustné, platná právna úprava mu nedovoľuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť k vecnému posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesné neprípustné, musí tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia. Na posúdenie otázky prípustnosti dovolania je pritom zásadne príslušný dovolací súd

/IV.ÚS 238/07, IV.ÚS 163/08/. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania dovolateľa pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho /dokonca/ prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu druhej sporovej strany.

17. Žalobkyňa v rozhodovanej veci na základe dovolania z 11. apríla 2017 vyvodzovala prípustnosť dovolania z ust. § 420 písm. e/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

18. Podľa ust. § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

19. Podľa ust. § 420 písm. e/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

20. Dovolateľka naplnenie prípustnosti dovolania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 420 písm. e/ C. s. p. vidí vtom, že žalobu na zaplatenie sumy 104 307,19 eur s prísl. podala ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu PENCAND, s. r. o. v konkurze, Prešov na Okresný súd Prešov, ktorý vyhlásil konkurz na majetok úpadcu uznesením 19. júna 2009 pod č. k. IK/16/2009-35. V žalobe došlej na OS Prešov dňa 19. septembra 2010 žiadala o vydanie platobného rozkazu na 104 307,19 eur titulom neuhradeného nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie rokov 2006 až 2009. Pohľadávka vznikla pred vyhlásením konkurzu /konkurz bol vyhlásený 19. júna 2009 pod č. k. IK/16/2009-35/. Pre pohľadávku vzniknutú z nadmerného odpočtu DPH je rozhodujúci čas jej uplatnenia voči odporcovi a nie čas ukončenia daňovej kontroly. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie podala proti tomuto rozsudku odvolanie. Má zato, že podľa ust. §24 ods. 2 písm. e/ C. s. p. bol na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Prešov vydaného v konaní podľa odseku 1 príslušný Krajský súd v Košiciach.

21. Podľa ustanovenia § 24 C. s. p. - príslušnosť na konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie sú príslušné

- a/ Okresný súd Bratislava I pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b/ Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- c/ Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- d/ Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e/ Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline,
- f/ Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- g/ Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f/ Okresný súd Košice I pre obvod Krajského súdu v Košiciach.

22. Podľa § 24 ods. 2/ C. s. p. na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydaného v konaní podľa odseku 1 je príslušný

- a/ Krajský súd v Bratislave pre obvody súdov uvedených v odseku 1 písm. a/ až d/,
- b/ Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody súdov uvedených v odseku 1 písm. e/ a f/,
- c/ Krajský súd v Košiciach pre obvody súdov uvedených v odseku 1 písm. g/ a h/.

Dovolateľka podala návrh na vydanie platobného rozkazu na Okresnom súde Prešov smerujúceho voči žalovanému Slovenskej republiky - Daňovému úradu Prešov, ktorým žiadala ,aby súd zaviazal odporcu zaplatiť žalobkyni 104 307,19 eur z titulu neuhradeného nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie rokov 2006 až 2009 v lehote do 15-tich dní od doručenia platobného rozkazu.

23. V odvolaní žalobkyňa proti rozsudku súdu prvej inštancie t. j. 18. decembra 2015, došlého na súd prvej inštancie 22. decembra 2015, žiadala, aby Krajský súd v Prešove rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/183/2010-128 zmenil a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 104 307,19 eur s príslušenstvom.

24. V čase podania odvolania žalobkyňou bol v platnosti Občiansky súdny poriadok, ktorý v ust. § 88

/výlučná miestna príslušnosť/ ods. 1 určil namiesto všeobecného súdu odporcu na konanie príslušný súd v obvode ktorého má dlžník sídlo alebo miesto podnikania, a ak nemá sídlo alebo miesto podnikania súd, v obvode ktorého má svoje bydlisko, ak ide o konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie a súd, na ktorom tieto konania prebiehajú, ak ide o spory nimi vyvolané alebo s nimi súvisiace, okrem sporov o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

25. Dovolací súd konštatoval, súdy nižších stupňov vecne správne posúdili základnú otázku a to, či predmetná pohľadávka na plnenie uplatnená žalobkyňou v žalobe je sporom vyvolaným alebo súvisiacim s konkurzom. Za spory vyvolané konkurzom vo všeobecnosti treba považovať vylučovacie žaloby /excindačné/, incidenčné žaloby a žaloby o neúčinnosť právnych úkonov alebo neplatných právnych úkonov. V sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom súd rozhoduje uznesením /§ 198 ods. 1 ZKR/. Pohľadávku uplatnenú žalobkyňou na zaplatenie 104 307,19 eur, nie je možné považovať za pohľadávku vyvolanú alebo súvisiacu s konkurzom, ide o pohľadávku na plnenie. Právo na zaplatenie 104 307,19 eur si mohol žalobou uplatniť voči žalovanému terajší úpadca, keďže ako uvádza žalobkyňa, táto pohľadávka mu vznikla pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, v ktorom je žalobkyňa správkyňou konkurznej podstaty. V predmetnej veci preto na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne nebol príslušný Krajský súd v Košiciach, ale Krajský súd v Prešove.

26. Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci nedošlo k naplneniu ust. § 420 písm. e/ C. s. p. odôvodňujúceho prípustnosť dovolania.

27. Žalobkyňa - dovolateľka prípustnosť dovolania odvodzuje aj s poukazom na ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., lebo rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, z dôvodu ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci /§ 432 C. s. p./.

28. Žalobkyňa svoje tvrdenie o odklone rozhodnutia odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nijakým rozhodnutím dovolacieho súdu nedokladovala, rovnako neuviedla právnu otázku od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd preto konštatoval, že prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nie je daná. Podanie dovolania podľa ust. § 421 C. s. p. si vyžadujú dôkladnú znalosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo sa musí odrzkať v dovolaniach, v ktorých sa prípustnosť dovolania odvodzuje podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. to znamená, že dovolateľ musí uviesť rozhodnutie dovolacieho súdu, ak rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Teda nestačí len odcitovanie § 421 písm. a/ C. s. p., ale je potrebné preukázať rozhodnutím, resp. rozhodnutiami dovolacieho súdu, že k takémuto právnomu stavu došlo.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na bod 24 a 27 tohto rozhodnutia preto dovolanie žalobkyne podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol, lebo smeruje voči rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje /§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p./.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.